

СЕКЦІЯ 5

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АНАЛІЗІ, ПРОГНОЗУВАННІ ТА УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Ангеліна Антимиенюк

студентка 2 курсу спеціальності 073 «Менеджмент»

Науковий керівник: **Пастух Ю.А.**

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій

Подільський державний аграрно – технічний університет

м. Кам'янець – Подільський

ІНФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Сучасний етап розвитку економіки і бізнесу в Україні, реалізація докорінних перетворень нерозривно пов'язані із системою управління, вдосконалення якої стає нагальною потребою. Широке впровадження інформаційних систем виступає одним із напрямків такого вдосконалення. В цьому аспекті інформаційні системи стали розглядатися як засіб підвищення продуктивності та ефективності роботи управлінського персоналу підприємств, фірм.

Структура інформаційної системи, її функціональне призначення повинні відповідати цілям, які стоять перед організацією (ефективний бізнес, рішення економічних та соціальних задач і т.д.).

Крім того, вона повинна використовуватися у відповідності з основними соціальними та етичними принципами. При цьому інформація, яка надається або використовується для прийняття управлінських рішень повинна бути достовірною, своєчасною та систематизованою. В основі створення та використання інформаційних систем в сфері управління організацією лежать особливості її структури управління, можливості комп'ютерної технології та ін. Традиційно структура управління будь-якої організації поділяється на три рівні:

оперативний (операційний), функціональний (тактичний) та стратегічний. Такий поділ засновується на складності завдань, які вирішуються. Прості завдання, які потребують негайного реагування, тобто оперативного, вирішуються на найнижчому рівні управління, а більш складні завдання - на більш високому.

Виходячи з цього можна виділити інформаційні системи оперативного, функціонального та стратегічного рівнів управління, які залежать від того, чиї інтереси обслуговують і на якому рівні [1]. Вони утворюють єдиний інформаційний простір всієї діяльності підприємства.

Чим вищий по значимості рівень управління, тим вище складність і інтелектуальні можливості інформаційної системи та її роль у прийнятті рішень менеджером. При цьому будьякий рівень управління потребує інформації з усіх функціональних систем, але в різних обсягах та з різним ступенем узагальнення.

Якщо рівні управління, з урахуванням категорій управлінського персоналу, представити у вигляді піраміди, то її основу складають оперативні інформаційні системи, за допомогою яких співробітники – виконавці займаються оперативною обробкою даних, а менеджери нижньої ланки – оперативним управлінням. Середину піраміди займають функціональні інформаційні системи, які використовують в своїй професійній діяльності спеціалісти та менеджери середньої ланки. Наверху піраміди розташовуються стратегічні інформаційні системи, які підтримують діяльність менеджерів вищої ланки по прийняттю рішень в умовах поганої структурованості поставлених задач.

При роботі з інформаційною системою від кінцевого користувача потребується чітке виконання процедур у відповідності з його кваліфікацією, улаштуванням робочого місця та мірою відповідальності. Звичайно користувачі інформаційних систем швидко звикають виконувати конкретні операції: введення інформації, отримання звітів, обробка первинних документів, оформлення договорів і т.п.

Розглянемо інформаційні системи в сфері управління організацією.

Інформаційні системи оперативного рівня управління. Оперативний (операційний) рівень управління в організації є найнижчим рівнем, який забезпечує вирішення задач, виконання операцій, які багаторазово повторюються. На цьому рівні користувачам інформаційних систем виступають виконавці та менеджери нижньої ланки (інженери, бригадири, відповідальні виконавці, майстри, нормувальники, техніки, лаборанти та ін.). Основна їх задача – оперативне реагування на зміну ситуацій.

На оперативному рівні забезпечується швидке реагування на зміну вхідної поточної інформації. Крім того, даний рівень характеризується достатньо великими обсягами операцій, що виконуються, а також динамікою прийняття управлінських рішень. Тому, інформаційна система повинна бути легкодоступною, безперервно діючою та надавати точну інформацію. Задачі, цілі та джерела інформації на оперативному рівні заздалегідь визначені та добре структуровані.

Інформаційні системи оперативного рівня (наприклад: бухгалтерія, опрацювання замовлень, виплата зарплати, банківських депозитів, реєстрація авіа білетів і т.д.) підтримують спеціалістів-виконавців, опрацьовують дані про угоди і події (рахунки, накладні, зарплату, кредити, потік сировини, матеріалів і т.д.). При цьому, більшу частину часу займає вирішення облікових задач: облік витрат часу, сировини та матеріалів на виробництво продукції; облік виробленої продукції; облік проданої продукції; бухгалтерський облік і т.д.

Слід відмітити, що інформаційна система даного типу є сполучною ланкою між фірмою та зовнішнім середовищем. Якщо вона працює погано, то організація або не видає інформацію, або не отримує її ззовні. Внаслідок цього, страждають інші інформаційні системи, так як дана інформаційна система містить оперативну і архівну інформацію та виступає для них основним постачальником інформації. Погана робота або відключення цієї інформаційної системи призводить до негативних наслідків в роботі організації.

Інформаційні системи функціонального рівня управління.

На середньому, функціональному, рівні управління користувачами інформаційних систем є спеціалісти та менеджери середньої ланки (начальники служб, відділів, цехів, начальники змін, ділянок, наукові співробітники і т.п.). Основна їх задача – тактичне управління фірмою та прийняття рішень в певній сфері діяльності.

В даній групі розрізняють інформаційні системи для менеджерів середньої ланки та спеціалістів.

Інформаційні системи для менеджерів середньої ланки використовуються робітниками середньої ланки для постійного спостереження, контролю, прийняття рішень та адміністрування. Основні функції цих інформаційних систем полягають в: порівнянні поточних показників з попередніми; упорядкуванні періодичних звітів за певний час; забезпеченні: доступу до архівної інформації і т.п.

В рамках інформаційних систем для менеджерів середнього рівня виділяють управлінські інформаційні системи та системи підтримки прийняття рішень [1, 2].

Управлінські інформаційні системи характеризуються невеликими аналітичними можливостями і призначені для управлінців які потребують щоденної, щотижневої інформації щодо стану справ в організації (фірмі, підприємстві). Потрібна інформація надходить з інформаційних систем оперативного рівня.

Управлінські інформаційні системи орієнтовані на контроль, звітність та прийняття рішень по оперативній обстановці. Звідси, основне їх призначення – стеження за щоденними операціями в фірмі та періодичне формування строго структурованих зведених типових звітів.

Системи підтримки прийняття рішень (СППР) являють собою особливий тип інформаційних систем нового покоління, призначення яких полягає в забезпеченні комп'ютерної підтримки рішень керівників різного рівня при вирішенні неструктурованих та частково структурованих проблем організаційного управління, результати яких важко спрогнозувати заздалегідь.

СППР дозволяють легко змінювати вхідні дані та постановку задач, які вирішуються. Такі системи відрізняються гнучкістю та легко адаптуються до міни ситуації [3].

Потрібна інформація отримується з управлінських та оперативних інформаційних систем. СППР використовують менеджери, спеціалісти, аналітики щодо прийняття рішень відносно виробництва, покупки, оренди обладнання і т.п. Вони займаються аналізом виконання на підприємстві технологічних ланок, бізнес - процесів, їх оптимізацією та модифікацією. Їх бачення структури управління, узгодження з керівництвом організації, відображається в системі управління, яка формується та використовується. охорони здоров'я України та інші.

Список використаних джерел

1. Информатика /Под ред. Н.В.Макаровой. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 768 с.
2. Основи інформаційних систем /За ред.. В.Ф.Ситника. – К.: КНЕУ, 2001. – 420 с.
3. . Информационные системы в экономике /Под ред. В.В.Дика. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 272 с.
4. Що включає сфера управління соціальними процесами. [Електронний ресурс] / Режим доступу:
https://pidruchniki.com/11570718/sotsiologiya/scho_vklyuchaye_sfera_upravlinnya_sotsialnimi_protseami